

Otvorená maštal
pre teľné jalovice.

Úspešná spolupráca je založená na odbornosti, ale aj na dôvere

Úsvit pri Dunaji, Poľnohospodárske družstvo a firma SCHAUMANN SLOVENSKO spolupracujú už viac ako 5 rokov. Začínali silážnymi inokulantmi, postupne k nim pribudli mliečne náhradky a už tretí rok tu má náš sprievodca – odborný poradca firmy SCHAUMANN SLOVENSKO Ing. Peter Labuda na starosti aj komplexné výživárske poradenstvo.

Hlavného manažéra podniku sme „prepadli“ v čase veľkého vlahového deficitu (koncom mája). Predseda družstva Anton Patrnciak skonštatoval, že tento rok bude pre rastlinnú výrobu ťažší ako ten vlnajší, ktorý dobre „prevetral“ nervy tunajších družstevníkov. Našťastie, vždy keď si mysleli, že už nenaprší, počasie sa zvrlo a nebo im darovalo vlahu ako na zavolanie. Tento rok je však na vlahu skúpy a nevyzerá, že by sa situácia mala v dohľadnom čase zlepšiť. Napriek tejto nepriaznivej situácii sme kdesi v pozadí stále videli svetielko nádeje. Inak to však v podnikaní nejde. Nedá sa robiť bez viery, ale ani cieľov a koncepcie. A tie v Dunajskej Lužnej majú.

Hoci pred 5 rokmi museli ukončiť pre ekonomickú neefektívnosť chov ošípaných (jeho základom bolo 300 prasníc), chov dojníc zatiaľ nie je na odstrel. A bola by to veľká škoda. Veď tento chov úspešne siahal vo vlnajšom holštajnskom rebríčku na miesto v prvej desiatke (10. miesto s produkciou 10 677 kg mlieka). Tento rok síce klesol v priebežnom poradí z dôvodov, ktoré popíšeme neskôr (54. miesto pri 9 187 kg mlieka), avšak postupne dochádza k návratu na pôvodné pozície a sľubné je najmä skrátenie dĺžky medzi-

obdobia pod 400 dní (vlni to bolo až 434 dní). Takáto dĺžka medziobdobia by mohla byť správnym štartom pre dobré umiestnenie v ďalšom rebríčku, súťaži NAJ slovenský chov.

Totálna synchronizácia

Za dobrou reprodukciou je podľa farmového zootecnika Ing. Tomáša Pažitného v stredisku Nová Lipnica hlavne fakt, že v chove prešli na používanie synchronizačných schém v celom stáde, a to nielen pri dospelých plemenniciach, ale aj pri jaloviciach (najčastejšie OvSynch). Tie sú, navyše, pred prvým pripustením vyšetrené sonograficky a podľa stavu vaječníkov sa tunajší „zoomanažéri“ rozhodnú pre príslušný hormonálny protokol. Aktuálne sa jalovice zaraďujú do reprodukcie vo veku 14,5 mesiaci; cieľom je ukrojiť z tohto veku ešte ďalší polmesiac. Pri dojniciach sa používa najčastejšie schéma DoubleOvSynch. Novinkou od decembra minulého roka je schéma RapidReSynch. Aj vďaka plošnému využívaniu synchronizačných schém je aktuálny podiel teľných kráv z celkového počtu 59 %.

Z dvoch len jedno

To je stručná charakteristika nedávneho vývoja v chove dojníc. V polovici júna minulého roka došlo k historickému spojeniu dvoch stredísk (Jánošíková a Nová Lipnica). Dôvodov pre tento krok bolo niekoľko. V prvom rade to bol fakt, že družstvo vlastnilo len jednu malú parcelu pod maštalami strediska Jánošíková, technické a technologické vybavenie tohto strediska bolo

Zava farmový zotechnik Ing. Tomáš Pažitný a odborný poradca firmy SCHAUMANN SLOVENSKO Ing. Peter Labuda.

zastarané a v stredisku Nová Lipnica prebehla v rokoch 2015 a 2016 rekonštrukcia dvojice produkčných maštali (2 x 450 000 €). K dispozícii sú tu tiež adekvátne skladovacie kapacity na objemové krmivá. Spojenie síce prinieslo spomínaný pokles mliekovej úžitkovosti, aktuálny vývoj týchto parametrov však dáva dobrý základ pre návrat na pôvodné pozície. K produkčným maštaliam bola tiež pristavená úplne nová dojáreň. Takýto objekt v stredisku Nová Lipnica chýbal, pretože dovtedy jeho objektoch prebiehal len odchov mladého dobytku.

Rekonštrukcia maštali pre produkčné dojnice v stredisku Nová Lipnica bola vykonaná na báze voľného ustajnenia bez ležiskových boxov. Do-

statočné množstvo podstielkového materiálu, ktorým je slama, poskytuje produkčným dojniciam ideálne podmienky pre oddych, o čom sme sa mali možnosť presvedčiť už len pri bežnom pohľade do maštale. Ďalším pozitívom je to, že v produkčných objektoch je nižší počet zvierat než na aké sme bežne zvyknutí. Nehovoriac o pôvodnej kapacite dvojice objektov, ktorá bola 2 x 200 dojníc. V čase našej návštevy tu bolo ustajnených 234 dojníc (max. uvažovaná kapacita je 250 dojníc). Prestavbou prešla aj krmna chodba, v ktorej krmne žľaby nahradili krmne stoly. K zlepšeniu podmienok v odchove jalovic prispela aj výstavba veľkého prístrešku s príslušným výbehom pre vekovú kategóriu od 8 do 14 mesiacov. Keď sme už pri sťahovaní, treba uviesť, že sťahovanie „postihlo“ aj manažment, ktorý si našiel nové sídlo neďaleko bývalého strediska Jánošíkova, kde má okrem administratívnej budovy k dispozícii aj kompletnú pozberovú linku a sklady. Tu ešte treba realizovať výstavbu ďalších skladovacích kapacít. V oboch prípadoch sú, našťastie, pozemky pod areálmi vo vlastníctve podniku.

Znižovanie počtu výrobných stredísk, samozrejme, prináša aj úsporu výrobných nákladov. V prípade chovu dojníc prišlo napr. k tretinovej redukcii mzdových nákladov. Odpadli aj prepravné náklady na krmivá, keďže v stredisku Jánošíkova neboli silážne žľaby. Odpadli aj početné opravy, ktoré boli v tomto technicky zastaranom stredisku Jánošíkova na dennom poriadku. Celkovo došlo k poklesu výrobnéj ceny mlieka z 0,34 na 0,31 €/l.

Manažment stáda na dobrej úrovni

Špičkové krmivá sú samozrejmosťou. Bez nich by len ťažko dosahovali dennú produkciu mlieka na úrovni 27,6 l na ustajnenú, resp. 31 l dojenú kravu. Koncentrované krmivá si vyrábajú vo vlastnej miešarni krmných zmesí. Pre ich produkciu majú k dispozícii nielen vlastné obilniny, ale dokonca aj sóju, ktorú spracúvajú vlastným extruderom. V období státia nasucho tu úspešne využívajú koncept Gordieho Jonesa známy pod označením Goldilocks, ktorý predstavil tento popredný americký výživár a chovateľ dojníc aj počas svojej tohtoročnej zvolenskej prednášky. Ide o nízkoenergetickú krmnu dávku s vysokým obsahom vlákniny.

Súčasťou systému manažmentu je aj pravidelné ošetrovanie paznechtov dojníc pri zasušení a trocha netradične aj po otelení (spolu s drenčovaním). Cieľom je však ošetrovať dojnice pred prvým sonografickým vyšetrením na teľnosť.

Pohoda vo voľnej produkčnej maštali.

Krmna dávka v skupine rozdoj (vľavo) a tzv. Goldilocks pre zasušené kravy (vpravo).

Preventívne ošetrovanie paznechtov jalovic sa nevykonáva, výnimkou sú len mladé plemennice s problematickými končatinami.

Aj pri menšom počte dojníc (v deň našej návštevy ich bolo 267) dokážu v Dunajskej Lužnej dodržať oddelenie prvôtok od dospelých kráv. Jedinou výnimkou je skupina rozdoj. Táto fáza však trvá

Izraelská dojáreň je jednoduchá, avšak účelná a jej obslužný softvér je ideálnou pomôckou pre zvedavého zootechnika.

maximálne 19 dní, takže ako sme už spomenuli, prvôtoky sú väčšinu laktácie v samostatných skupinách. Pre skupinu rozdoj nainštalovali v novej maštali aj headlocks, ktoré uľahčujú popôrodnú kontrolu zdravia dojníc. Jeho súčasťou je okrem ošetrovania paznechtov a „štartovacieho“ drenčovania aj meranie telesnej teploty dojníc (do 3. dňa po otelení) a hladiny ketózy (5. deň po otelení). Ak má dojnica ketózu, dostáva prípravok Tirsana 1312 s obsahom glukoplastických substancií ako glycerol a propylénglykol a tiež vitamínu B12, všetko vo vysokých dávkach. V tejto sekcii sa tiež aplikuje kalciový bolus RINDAVITAL CALCI VIT s obsahom kalciumchloridu a kalciumpropionátu ako prevencia vzniku hypokalcémie.

„Nejsouliďi“

Vrásky na čele kreslí tunajším manažérom nielen počasie, ale aj situácia na pracovnom trhu. V oblasti s extrémne nízkou mierou nezamestnanosti je veľmi ťažké zohnať pracovníkov do živočíšnej výroby. Otázka nestojí, či viete zohnať spoľahlivého pracovníka, skôr ide o prosté hľadanie pracovných síl. Poľnohospodárstvo, a najmä živočíšna výroba nemajú veľmi dobré meno medzi bežnými ľuďmi. Nehovoriac o tom, že si potenciálni zamestnanci ani nevedia predstaviť prácu v režime 24/7 resp. 365 dní do roka. Len na dokreslenie spomínanej „mizérie“ uvedieme, že pri zháňaní zamestnancov nie je argumentom ani celkom slušná mesačná mzda prevyšujúca 1 000 €. Ing. Pažitný upresnil slová svojho šéfa

a prezradil nám, že personálne problémy súvisia najmä s pracovnou pozíciou dojič.

Na optimizme nepridáva ani fakt, že výmera poľnohospodárskej pôdy klesá každý rok o 20-30 ha v dôsledku intenzívnej výstavby v blízkom okolí hlavného mesta. Tento rok ubudlo výmery ďalších 50 ha v dôsledku výstavby R7. Výmera pôdy, ktorá je k dispozícii pre tento hospodársky rok je 3 500 ha. Nehovoriac o tom, že rozrastajúca sa populácia „novodedičanov“ z prímestských satelitov nemá vo všeobecnosti rada, ak ich obydlia susedia s poľnohospodárskymi podnikmi, v ktorých má svoje miesto aj živočíšna výroba. Títo ľudia dokážu farmárov zneprijímať život sťažnosťami na čokoľvek: Od kravského bučania až po steblo slamy, ktoré nájdu na ceste pred svojím domom. Skrátka, ideálne prostredie na podnikanie.

Netreba to vidieť až také čierne...

V Dunajskej Lužnej sa však napriek všetkým ranám osudu nevzdávajú a veria, že dokážu naďalej hospodáriť nielen na pôde, ale aj v maštaliach. Okrem ich entuziazmu a odbornosti im v tom aj naďalej pripravený pomáhať odborný potenciál v podobe Ing. Labudu a tiež výrobky firmy SCHAUMANN. Podľa slov Ing. Pažitného sa spolupráca osvedčila a rozšírila na súčasnú úroveň aj preto, že v osobe Ing. Labudu našiel odborníka, ktorý je ochotný diskutovať - človeka, ktorý svoje názory nepresadzuje nasilu, ale dokáže odbornou argumentáciou presvedčiť o správnosti ponúkaného riešenia, resp. produktu. Ing. Pažitný nám o sebe prezradil, že veľmi rád a veľmi často kladie otázku - prečo. Ak dostane odpoveď, ktorá ho uspokojí, nový postup, resp. nový produkt má dvere na tunajšiu farmu dvere otvorené. V niektorých prípadoch sa uspokojí až po praktickej skúške. Tak to má byť a inak sa napredovať nedá. Riešenia musia byť odborne fundované a logicky vyargumentované.

Snímky: Marián Dukas

Základom úspechu sú zdravé a dobre vyvinuté telatá.

18 chovateľov dojníc v TOP 30
silážovalo s nami v roku 2016

Prvá na trhu

Nová BONSILAGE
k prevencii ketózy
a na skutočne rýchlu
fermentáciu.

SCHAUMANN
- Úspech v maštali